

SARDAR PATEL UNIVERSITY
Dept. of Gujarati U.G. B.A.Syllabus
SEM: 06 UA06 CGUJ-૩૧(Gujarati Core)
અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ

એકમ-૧	ગાંધી યુગ : લક્ષણો, સર્જક અને કૃતિઓ - ગાંધીયુગનો સાંસ્કૃતિક સંદર્ભ, પરિબળો. પંડિતયુગથી વ્યાવર્તન-ગાંધીયુગના લક્ષણો - સર્જકોનો અભ્યાસ : કનૈયાલાલ મુનશી, ઉમાશંકર જોશી, અવેરચંદ મેધાણી - સાહિત્ય કૃતિઓનો અભ્યાસ : તાણખામંડળ-૧, સુનદરમણાં કાલ્યો, પાછલે બારણે	૨૦
એકમ-૨	અનુગાંધી યુગ અને આધુનિક યુગ : લક્ષણો, સર્જક અને કૃતિઓ - અનુગાંધી યુગ અને આધુનિક યુગ સાંસ્કૃતિક સંદર્ભ, પરિબળો. ગાંધીયુગથી વ્યાવર્તન-અનુગાંધી યુગ અને આધુનિક યુગના લક્ષણો - સર્જકોનો અભ્યાસ : સુરેશ જોશી, રાજેન્દ્ર શાહ અને નિરંજન ભગત - સાહિત્ય કૃતિઓનો અભ્યાસ : અશ્વધર, જાલકા, સદમાતાનો ખાંચો	૨૦
એકમ-૩	સાહિત્ય સ્વરૂપોની વિકાસરેખા - ટ્રેકીવાર્તા, નિબંધ અને સોનેટ	૧૫
એકમ-૪	દ્રોક્ષ પ્રશ્નો (નોંધ : ઉપરના ત્રણેય એકમમાથી પ્રશ્નો પ્રછાના રહેશે.)	૧૫

મહત્વના સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ- ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૨. ગુજરાતી સાહિત્ય કોશ- ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૩. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા - ધીરુભાઈ ઠાકર
૪. આધુનિક કવિતા પ્રવાહ - જયંત પાંડક
૫. સ્વાતંત્ર્યોત્તર ગુજરાતી કવિતા - દક્ષા વ્યાસ
૬. આધુનિક કવિતામાં ભાષાકર્મ - સતીશ વ્યાસ
૭. આધુનિક કવિતા - લોળાભાઈ પટેલ
૮. રાજેન્દ્ર - નિરંજન યુગની કવિતા - પ્રસાદ બ્રહ્મભદ્ર
૯. ગુજરાતી કાવ્યપ્રકારો - ડોલરરાય માંકડ
૧૦. સ્વરૂપ સંનિધાન - સંપાદક સુમન શાહ
૧૧. સોનેટ - શિલ્પ અને સર્જન - ભાનુપ્રસાદ ત્રિવેદી
૧૨. પંડકાવ્ય - સ્વરૂપ અને વિકાસ - ચિનુ મોરી

SARDAR PATEL UNIVERSITY
Dept. of Gujarati U.G. B.A.Syllabus
SEM: 06 UA06 CGUJ-32 (Gujarati Core)
'મિથ્યાલેમાન' (નાટક) - દલપત્રામ

એકમ-૧	કૃતિલક્ષી પૂર્વીપર સંદર્ભના પ્રશ્નો	૧૫
એકમ-૨	કૃતિલક્ષી સામાન્ય પ્રશ્નો (વર્ણનાત્મક)	૨૦
એકમ-૩	કૃતિલક્ષી દ્રોગનોધો	૨૦
એકમ-૪	કૃતિલક્ષી દ્રોગ પ્રશ્નો	૧૫

મહત્વના સંદર્ભ ગંથો :

૧. ગુજરાતી નાટ્ય સાહિત્યનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ - મહેશ ચોક્સી
૨. પાશ્ચાત્ય નાટ્ય સાહિત્યનાં સ્વત્રપો - નંદકુમાર પાઠક
૩. દલપત્રામ એક અધ્યયન - હસિત હ.બુચ
૪. ગુજરાતી નાટકોનું ગાંધી - વિનોદ અધ્વર્યુ

SARDAR PATEL UNIVERSITY
 Dept. of Gujarati U.G. B.A.Syllabus
 SEM: 06 UA06 CGUJ-33 (Gujarati Core)
 'કેટલાંક કાવ્યો' (સુન્દરમણી) સંપાદિત નિર્જન ભગત

એકમ-૧	કૃતિલક્ષી પૂર્વીપર સંદર્ભના પ્રશ્નો	૧૫
એકમ-૨	કૃતિલક્ષી સામાન્ય પ્રશ્નો (વર્ણનાત્મક)	૨૦
એકમ-૩	કૃતિલક્ષી રંકનોધો	૨૦
એકમ-૪	કૃતિલક્ષી રંક પ્રશ્નો	૧૫

પસંદગીનાં કાવ્યો: ૧. ત્રણ પાડોશી ૨. બુદ્ધનાં ચક્ષુ ૩. ત્રિમૂર્તિ ૪. સાફલ્ય ટાળું ૫. ગરુડનો વિષાદ ૬. ધૂવપદ કથ્યો? ૭. બાનો ક્રોટોગ્રાંક ૮. વિરાટની પગલી ૯. હંકારી જા ૧૦. તે રમ્ય રાત્રે ૧૧. તને મે ૧૨. સાંજને સમે ૧૩. શિશુવિષ્ણુ લાંછન ૧૪. ઘણા ઉકાવ ૧૫. છાતીએ છુંદશાં ૧૬. ૧૩-૭ની લોકલ ૧૭. ત્રૈપદી ૧૮. કર્ણ ૧૯. કર્ણી ૨૦. રાધવનું હૃદય ૨૧. મજબું ૨૨. કવિ રવિ ૨૩. અહો ગાંધી! ૨૪. કવિ નઝનાલાલને ૨૫. મેરે પિયા

મહત્વના સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. સુન્દરમણી એટલે સુન્દરમણી - સંપાદિત રામજીભાઈ કરિયા
૨. સર્જક પ્રતિભા શ્રેણી : સુન્દરમણી - રમેશ એમ. ત્રિવેદી
૩. આધુનિક કવિતા પ્રવાહ - જયંત પાઠક
૪. સ્વાતંત્ર્યાંતર ગુજરાતી કવિતા - દક્ષા વ્યાસ
૫. આધુનિક કવિતામાં ભાષાકર્મ - સતીશ વ્યાસ
૬. આધુનિક કવિતા - ભોગભાઈ પટેલ
૭. રાજેન્દ્ર - નિર્જન યુગની કવિતા - પ્રસાદ બ્રહ્મલભ
૮. ગુજરાતી કાવ્યપુકારો - ડોલરરાય માંકડ

SARDAR PATEL UNIVERSITY
Dept. of Gujarati U.G. B.A. Syllabus
SEM: 06 UA06 CGUJ-34 (Gujarati Core)
અપદિત (અનસીન)

એકમ-૧	કાવ્યનું રસદર્શન	૨૦
એકમ-૨	વિવરણ	૧૮
એકમ-૩	છંડનો અભ્યાસ : અક્ષરમેળા : માલિની, સગ્ધરા, ઉપેન્દ્રબદ્રા, કૃત-વિલંબિત, વસંતતિલકા માત્રામેળા : ચોપાઈ, કટાવ, રોળા, સવૈયા, તોટક	૧૯
એકમ-૪	અલંકારનો અભ્યાસ: - વ્યતિરેક, શ્લેષ, અપસ્તુત પ્રશંસા, અતિશયોક્તિ, વ્યાજસ્તુતિ, સજીવારોપણ, સ્મરણ, અર્થાત્તરન્યાસ, સ્વભાવોક્તિ	૧૯
નોંધ : છંડ અને અલંકારના પ્રશ્નમાં પ્રશ્નોક છંડ અને અલંકારનો ગુણભાર-૦૪ રહેશે.		

મહત્વના સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. સાહિત્યનો આસ્વાદ સંપાદ: મણિલાલ હ.પટેલ
૨. ગુજરાતી કવિતાનો આસ્વાદ - સુરેશ જોશી
- ૩૦ કાવ્યાસ્વાદો - પ્રસાદ બૃહભદ્ર
૪. છંડ અને અલંકાર - દક્ષેશ ઠાકર
૫. છાંદસી - કાન્તિલાલ કાલાણી

SARDAR PATEL UNIVERSITY
Dept. Of Gujarati U.G. B.A.Syllabus
SEM: 06 UA06 CGUJ-25 (Gujarati Core)
સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો

એકમ-૧	- રસ એટલે શું ? રસ નિષ્પત્તિની પ્રક્રિયા, વિવિધ વાદો, રસાભાસ, સાધારણીકરણ - કાચ્યા પ્રયોજન	૨૦
એકમ-૨	- સર્જન-સાવન, અલિવ્યક્સિન, પ્રત્યાયન, સાહિત્યમાં સુરુચિ - કાચ્યાનું સત્ય, કાચ્યામાં તરંગ અને કલ્પના, કલા અને નીતિ	૧૮
એકમ-૩	- સાહિત્યમાં પ્રશિષ્ઠ, રંગદર્શી અને વાસ્તવવાદી વલણો - સાહિત્યનું વિવેચન, વિવેચનના પ્રકારો, વિવેચકની સર્જતા, વિવેચનનું પ્રયોજન	૧૭
એકમ-૪	દ્રોકા પ્રમો (નોંધ : ઉપરના ત્રણેય એકમમાંથી પ્રક્રો પૂછવાના રહેશે.)	૧૫

મહત્વના સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. ભારતીય કાચ્યા સિદ્ધાંત - જયંત કોઠારી
૨. સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો - નગીનદાસ પારેખ
૩. પદ્ધિમનું સાહિત્ય વિવેચન - શિરીષ પંચાલ
૪. સ્વરૂપ સલ્લિધાન - સુમન શાહ
૫. સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો - સંપાદક: મણિલાલ હ.પટેલ
૬. અંડકાચ્યા - જયંત શુક્લ
૭. દ્રોકીવાતરી - વિજય શાસ્ત્રી
૮. ગુજરાતી ગઝલની સૌદર્ય મીમાંસા - રશીદ મીર
૯. સોનેટ - વિનોદ જોશી
૧૦. બાર સાહિત્ય સ્વરૂપો - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ
૧૧. આત્મકથા- સ્વરૂપ અને વિકાસ - રસિલા કડિયા

SARDAR PATEL UNIVERSITY
 Dept. of Gujarati U.G. B.A. Syllabus
 SEM: 06 UA06 CGUJ-36 (Gujarati Core)

ભાષા વિજ્ઞાન

એકમ-૧	<ul style="list-style-type: none"> - વાગ અવયવો, ઉચ્ચારણ પ્રક્રિયા - ભાષાના ધ્વનિઓ/ધ્વનિધટકો, માન્ય ગુજરાતીના સ્વરો, સ્પર્શ વ્યંજનો, સંઘર્ષી વ્યંજનો, પાશ્ચિકો, પ્રકુપીઓ, અનુનાસિકો, અર્ધસ્વરો 	૧૦
એકમ-૨	<ul style="list-style-type: none"> - પૂર્વ પ્રત્યા, પર પ્રત્યા, દ્વિકૃત પ્રયોગો, - ગુજરાતી સમાસ રચના, લિંગ વ્યવસ્થા-લિંગ સિદ્ધિ, વચન વ્યવસ્થા 	૧૮
એકમ-૩	<ul style="list-style-type: none"> - અનુગો, નામયોગીઓ, વિશેષણ, કિયાવિશેષણ, નિપાત, કાળ અને અર્થનો પરિચય, કર્તરી, કર્મણી અને ભાવેપ્રયોગ 	૧૭
એકમ-૪	<ul style="list-style-type: none"> દ્રોક પ્રક્રો (નોંધ : ઉપરના ત્રણેય એકમમાંથી પ્રક્રો પૂછવાના રહેશે.) 	૧૫

મહત્વના સંદર્ભ ગુંઠો :

૧. ભાષા પરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ - જયંત કોઠારી
૨. ગુજરાતી ભાષાનું ધ્વનિ સ્વરૂપ અને ધ્વનિ પરિવર્તન - પ્રબોધ પંડિત
૩. થોડોક વ્યાકરણ વિચાર - હરિવલ્લભ ભાયાણી
૪. ગુજરાતી ભાષાનું વ્યાકરણ - યોગેન્દ્ર વ્યાસ
૫. ગુજરાતી વાક્ય રચના - અરવિંદ લંડારી
૬. ભાષાનો વૈજ્ઞાનિક અભ્યાસ - યોગેન્દ્ર વ્યાસ

SARDAR PATEL UNIVERSITY

Dept. of Gujarati U.G. B.A.Syllabus

SEM: 06 UA06 PGUJ 24 (Gujarati Skill Enhancement)

ગુજરાતી સાહિત્યઅને પત્રકારત્વ (લિટરરી જન્મલિઝમ) P-2

એકમ-૧	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રોફીલિંગ એટલે શું ? આ અંગેની વિવિધ સંજ્ઞાઓની સમજ - સમાચાર એજન્સીઓ - સમાચાર સંપાદનની પ્રક્રિયા 	૧૬
એકમ-૨	<ul style="list-style-type: none"> - સંપાદન એટલે શું ? સંપાદકની સજ્જતા - તંત્રીલેખનું સ્વરૂપ અને તંત્રીલેખનું મહત્વ - મથાળું 	૧૭
એકમ-૩	<ul style="list-style-type: none"> - પીડિકા - લોકશિક્ષણના માધ્યમ તરીકે ટી.વી. - લોકશિક્ષણના માધ્યમ તરીકે અભિવાર 	૧૮
એકમ-૪	<ul style="list-style-type: none"> - લોકશિક્ષણના માધ્યમોનો સમાજ પર પ્રભાવ - સાંપ્રત ઘટનાઓનો અહેવાલ - સાંપ્રત સમયમાં વિવિધ ક્ષેત્રોમાં વિશિષ્ટ પ્રદાન કરનાર વ્યક્તિ વિશેષોનો પરિચય 	૧૭

મહત્વના સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. સાહિત્ય અને પત્રકારત્વ : સંપા. : ડૉ.કુમારપાણ દેસાઈ
૨. અભિવારી લેખન : ડૉ.કુમારપાણ દેસાઈ
૩. લેખ લખવાની કળા : ડૉ. યાસીન દલાલ
૪. પત્રકારત્વ : સિદ્ધાંતો અને અધ્યયન : ડૉ.ચંદ્રકાંત મહેતા
૫. પ્રોફીલિંગ : રતીલાલ નાયક